

การวิเคราะห์สัมพันธสารภาษาเขียน เพื่อพัฒนาความรู้และการสอน

รองศาสตราจารย์ ผ่าน บาลโพธิ์

ความนำ

ในการสอนภาษาต่างประเทศ การศึกษาหาความรู้ในแต่ละเรื่องอย่างกว้างขวาง และลึกซึ้ง และการหาตัวอย่างมาประกอบการสอนอย่างเพียงพอมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะตัวอย่างจากแบบเรียน พจนานุกรม หรือหนังสือไวยากรณ์ มักมีไม่เพียงพอ หรือตัวอย่างที่มีก็อาจเป็นเพียงวลี หรือประโยคสั้น ๆ และบางครั้งก็ไม่ใช้ตัวอย่างจากภาษาที่ใช้จริง (authentic) เป็นเพียงตัวอย่างที่เขียนขึ้นเพื่อประกอบการอธิบายเท่านั้น นอกจากนี้ การที่ผู้สอนจะศึกษาค้นคว้าความรู้เพิ่มเติมและแสวงหาตัวอย่างที่ตรงกับความต้องการจากหนังสือ วารสาร และสิ่งพิมพ์อื่น ๆ ด้วยวิธีอ่านไปแต่ละหน้าจนกว่าจะพบคำหรือประโยคที่ต้องการ ดังที่หลายท่านอาจเคยทำในยุคที่ไม่มีคอมพิวเตอร์นั้น เป็นสิ่งที่ยากและต้องใช้เวลาและความพยายามอย่างมากกว่าที่ได้สิ่งที่ต้องการ บางครั้งอาจใช้เวลาหลายสัปดาห์ หลายเดือน หรืออาจเป็นปี จึงจะได้สิ่งที่ต้องการ นอกจากนี้ ในกรณีการสร้างรายวิชาใหม่ ผู้สร้างบทเรียนอาจจำเป็นต้องมีข้อมูลที่ต้องการอย่างเพียงพอ ดังนั้น จึงต้องมีวิธีการรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบ และในบางกรณีอาจต้องศึกษาวิเคราะห์หิวจัยภาษาอย่างละเอียดถี่ถ้วนจึงจะได้ความรู้ใหม่ที่สามารถนำมาสร้างบทเรียนที่ต้องการได้

รองศาสตราจารย์ ผ่าน บาลโพธิ์

เป็นผู้ประสานงานและเป็นผู้สอนรายวิชา Technical English for Medical Science Graduates ซึ่งเน้นการอ่านและการเขียนบทความวิจัย อาจารย์ผ่านสนใจทั้งด้านการอ่าน การเขียน การวิเคราะห์ภาษา และการเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยการเรียนภาษา (CALL) และเป็นวิทยากรรับเชิญบรรยายการเขียนบทความวิจัยทางการแพทย์จากหลายสถาบัน

ในความเป็นจริงผู้สอนจำนวนมาก มีศักยภาพ และมีความสามารถที่จะสร้างความรู้ใหม่และสามารถพัฒนาตนเองให้มีความเชี่ยวชาญได้ เพียงแต่หลายท่านอาจไม่มีเวลา ไม่มั่นใจ หรืออาจยังไม่มีแนวทางที่จะพัฒนาความรู้อย่างชัดเจน และที่สำคัญยิ่งก็คืออาจไม่คุ้นเคยกับการวิเคราะห์วิจัยภาษา ซึ่งเป็นแนวทางสำคัญแนวทางหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้สอนมีความรู้เพิ่มขึ้นและสามารถพัฒนาศักยภาพของตนได้มากขึ้น ดังนั้น บทความเรื่องนี้จึงเสนอแนะการวิเคราะห์ภาษา (language analysis) เบื้องต้น โดยเน้นเฉพาะการวิเคราะห์ สัมพันธสาร (discourse) ภาษาเขียน เพื่อที่ท่านอาจนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์กับการพัฒนาความรู้และการสอนของท่านต่อไป

ความหมายของสัมพันธสาร

เพื่อที่จะเข้าใจความหมายของการวิเคราะห์ สัมพันธสารได้ง่ายขึ้น จึงขอกล่าวถึงคำที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. Register หมายถึง ภาษาเฉพาะกลุ่ม ภาษาเฉพาะระดับ หรือทำเนียบภาษา (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546) ซึ่งหมายถึงภาษาที่ใช้ในกลุ่ม หรือชุมชนภาษา (linguistic community) เช่น ชุมชนวิชาการ (academic community) หรือกลุ่มชำนาญการพิเศษเฉพาะทาง (Peters, 2004:467) เช่น กลุ่มแพทย์ นักข่าว หรือ นักกฎหมาย

2. Genre อ่านว่า *ฌองเรอะ* เป็นคำภาษาฝรั่งเศส ในความหมายทั่วไป genre หมายถึง ชนิด ประเภท แบบ หรือ กลุ่ม ในบริบทของการพูด genre หมายถึง ชนิดของการพูด หรือชนิดของข้อความหรือสารที่ใช้ในการพูด เช่นการพูดเพื่อเปิดการสัมมนา การแนะนำวิทยากร หรือการพูดเพื่อการต่อรอง แต่ในบริบทการเขียน genre หมายถึงชนิดของการเขียน (text type) หรือชนิดของข้อความที่มีเนื้อความต่อเนื่องกัน เช่น บทความวิจัย รายงานประจำปี บันทึกการประชุมจดหมาย นิยาย หรือแม้กระทั่งแผ่นโฆษณา

อย่างไรก็ตาม แม้ในรายละเอียด register กับ genre มีความหมายและจุดเน้นที่แตกต่างกัน บางครั้งก็มีการใช้สองคำนี้แทนกันและกัน

3. Discourse หรือ สัมพันธสาร (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546) ซึ่งในความหมายกว้างหมายถึงภาษาที่ใหญ่กว่าระดับประโยค (Richards, Platt & Platt, 1992; Crystal, 2005) เช่น ข้อความระดับย่อหน้า หรือบทความ แต่ในบริบทของการวิเคราะห์ภาษา สัมพันธสารการเขียนหมายถึงข้อความหรือสารที่ประกอบด้วยข้อความมากกว่าหนึ่งประโยคขึ้นไป ข้อความเหล่านี้ต้องเกี่ยวข้องกับสัมพันธกันเพื่อสื่อความหมายได้อย่างหนึ่ง ตัวอย่างเช่น ในบริบทของสัมพันธสารการเขียน บทความวิจัย (research article) ก็เป็นงานเขียนชนิดหนึ่ง (genre / register) ซึ่งมีส่วนประกอบสำคัญหลายส่วน (main sections) แต่ละส่วนส่วนมีรูปแบบการเขียน และมีหน้าที่ด้านการสื่อความหมาย (communicative functions) และมีรายละเอียดภายใน (inner elements) แตกต่างกัน รายละเอียดภายในก็คือข้อความย่อย หรือหน่วยย่อย (move) ซึ่งประกอบกันเป็นสัมพันธสาร ตัวอย่าง สัมพันธสารหลักของบทความวิจัยได้แก่ ความนำ (introduction) วัตถุประสงค์และวิธีการ (materials and methods) ผลการวิจัย (results) และอภิปรายผล (discussion) ซึ่งสัมพันธสารเหล่านี้มีหน้าที่ และมีรายละเอียดแตกต่างกันอย่างชัดเจน

เพื่อช่วยให้เห็นภาพสัมพันธสารการเขียนชัดเจน ขอให้พิจารณาสัมพันธสารความนำ (introduction) ซึ่งเป็นสัมพันธสารแรกของบทความวิจัย สัมพันธสารนี้มีหน้าที่และรูปแบบการเสนอ เนื้อหาการใช้ภาษา รวมทั้งไวยากรณ์และศัพท์แตกต่างจากส่วนอื่นๆ Swales (1990) ได้วิเคราะห์บทความวิจัยทางการแพทย์ และพบว่าบทความในสาขานี้ประกอบด้วยสี่ขั้นตอนหลักคือ การนำเข้าสู่หัวข้อการวิจัย การเสนอผลการวิจัยที่ผ่านมา การบอกสิ่งที่ยังขาดอยู่ (gap) ซึ่งก็คือการบอกเหตุผลความจำเป็นที่ต้องทำการวิจัยนั่นเอง และสุดท้ายจะบอกวัตถุประสงค์ของการวิจัย การใช้ภาษาทั้งสี่ขั้นตอนนี้ต่างเกี่ยวข้องกับ สัมพันธกันเพื่อช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเหตุผลความจำเป็นในการวิจัย ในขณะที่ส่วนอื่นๆ ของบทความวิจัยมีรูปแบบการนำเสนอเนื้อหาและการใช้ภาษาแตกต่างไปตามหน้าที่ของแต่ละส่วน อีกตัวอย่างหนึ่งก็คือ สัมพันธสารที่เรียกว่า

กิตติกรรมประกาศ (acknowledgements) ในหนังสือ ตำรา ซึ่งข้อความหรือสารในส่วนนี้ มีหน้าที่ชัดเจนว่าใช้สำหรับขอบคุณหน่วยงานหรือบุคคลที่เป็นกำลังใจในการเขียน หรือเป็นผู้ที่ให้ความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับการเขียนตำราเล่มนั้น การใช้ภาษาในส่วนนี้จึงแตกต่างจากส่วนที่เป็นเนื้อหา

จากตัวอย่างที่กล่าวมานี้จะเห็นได้ว่างานเขียนแต่ละเรื่อง อาจมีหลายสัมพันธ์สาร และในแต่ละสัมพันธ์สารอาจมีรายละเอียดภายใน เรียกว่าข้อความย่อย หรือ หน่วยย่อย (move) หลายหน่วย แต่ละหน่วยมีหน้าที่แตกต่างกัน ดังนั้น โดยทั่วไปการวิเคราะห์สัมพันธ์สาร (discourse analysis) จึงหมายถึงการวิเคราะห์ข้อความหรือสารเพื่อให้ทราบข้อความ หรือ สารนั้น ทำหน้าที่ใด มีส่วนประกอบย่อยใดบ้าง และหน่วยย่อยนั้นเกี่ยวข้องกันอย่างไร นอกจากนี้ การวิเคราะห์หรือวิเคราะห์ลึกลงไปถึงโครงสร้างประโยค ศัพท์ และรายละเอียดอื่นๆทางไวยากรณ์ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการใช้ภาษาในแต่ละขั้นตอน เช่น จากตัวอย่าง สัมพันธ์สารที่เรียกว่า *ความนำ* ก็อาจมีการวิเคราะห์รูปประโยคและศัพท์วิธีเขียนประโยคแรกของ *ความนำ* ซึ่งเป็นประโยคที่ต้องดึงดูความสนใจของผู้อ่านและนำเข้าสู่หัวข้อการวิจัย และในขั้นตอนเสนองานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (related literature) ก็อาจศึกษารูปประโยค ศัพท์ และการเรียงลำดับผลการวิจัยที่นำมาเสนอ การศึกษารูปประโยคและศัพท์ที่ใช้ในขั้นตอนการบอกเหตุผลในการทำการวิจัย และในขั้นตอนการบอกวัตถุประสงค์ของการวิจัย ตัวอย่างสัมพันธ์สารที่พานอาจนำมาวิเคราะห์มีดังนี้

ตัวอย่างสัมพันธ์สาร

คำกล่าวเปิดงาน	บทสรุปสำหรับผู้บริหาร
คำกล่าวปิดงาน	บันทึกรายงานการประชุม
การแสดงความยินดี	การต่อรอง
การแสดงความเสียใจ	การเชิญชวนเข้าประกวดราคา
ข่าวอาชญากรรม	จดหมายเชิญประชุมทาง
ข่าวเลือกตั้ง	หนังสือพิมพ์
รายงานอากาศ	จดหมายเชิญประชุมวิสามัญ
บทบรรณาธิการ	การต่อรองราคา
ข่าวแจก	การสรุปผลการดำเนินการ
การปฏิเสธข่าว	ข้อเสนอเปิดสาขาใหม่
การแนะนำหน่วยงาน	การแนะนำสินค้าใหม่
การประชุม	รายงานประจำปี

ตัวอย่างสัมพันธ์สาร

ข่าวความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	ภาษาในคู่มือครู
โครงการวิทยาศาสตร์	คำสั่งในแบบฝึกหัดและแบบทดสอบการอ่าน
การเสนอเค้าโครงการวิจัย	การอธิบายความ
ขั้นตอนการทดลอง	การให้เหตุผล
รายงานผลการทดลอง	ภาษาที่ใช้ในใบสมัครเข้าเรียน
การเสนอแนะการนำผลการทดลองไปใช้	ภาษาในใบสมัครขอรับทุนการศึกษา / วิจัย
การเสนอการค้นพบใหม่	ภาษาที่ใช้ในนิทานสำหรับเด็ก
การโต้แย้งหรือคัดค้าน	ภาษาในระเบียบ / กฎเกณฑ์
การเสนอแนะหัวข้อการวิจัยในอนาคต	ภาษาในจดหมายเชิญเข้าร่วมการสัมมนาทางวิชาการ

ประโยชน์ของการวิเคราะห์สัมพันธ์สาร

การวิเคราะห์สัมพันธ์สารมีประโยชน์หลายประการดังนี้

1. การวิเคราะห์สัมพันธ์สารช่วยให้ผู้สอนสามารถหาตัวอย่างประโยค หรือส่วนย่อยของสัมพันธ์สารที่ต้องการได้สะดวกและรวดเร็ว เพราะสามารถใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยวิเคราะห์และค้นหาสิ่งที่ต้องการได้

2. การวิเคราะห์สัมพันธ์สารจะช่วยให้ผู้สอนมีความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาหรือสารชัดเจนยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะทราบในภาพรวมว่าประโยคต่าง ๆ ประกอบกันเป็นสัมพันธ์สารอย่างไร มีหน่วยย่อยใดบ้าง หน่วยย่อยต่าง ๆ เกี่ยวข้องกันอย่างไร และมีการเรียงลำดับหน่วยย่อยอย่างไร ความรู้ดังกล่าวจะช่วยให้ผู้สอนสามารถคาดเดาได้ว่าในแต่ละสัมพันธ์สารที่อ่านนั้น ผู้เขียนควรจะกล่าวถึงสิ่งใดบ้าง และควรเรียงลำดับแต่ละส่วนของเนื้อหาอย่างไร รวมไปถึงการคาดคะเนได้ว่าผู้เขียนอาจใช้รูปประโยคใด และใช้ศัพท์ใดบ้าง ในความเป็นจริง ผู้อ่านที่มีทักษะในการอ่านต่างก็ใช้วิธีนี้อยู่แล้ว เพียงแต่ส่วนใหญ่อาจรู้จักวิธีอ่านแบบนี้ใน *กระบวนการบนลงล่าง* (top-down process) หรือการใช้ *ความรู้ภูมิหลัง* (schemata)

3. การวิเคราะห์สัมพันธ์สาร เปิดโอกาสให้ผู้สอนได้ศึกษาไวยากรณ์ และศัพท์อย่างกว้างขวางและลึกซึ้ง เพราะเมื่อวิเคราะห์แต่ละขั้นตอนหรือแต่ละหน่วยย่อยของแต่ละสัมพันธ์สารนั้น ผู้สอน

จะเห็นรายละเอียดว่าผู้เขียนใช้รูปประโยคใด และใช้คำพืใด และหากวิเคราะห์สัมพันธ์สารจากชุดข้อมูล (corpus) ที่มีขนาดใหญ่พอ ผู้สอนก็จะสามารถศึกษาบริบทที่คำศัพท์ปรากฏได้อย่างชัดเจน

4. การวิเคราะห์สัมพันธ์สารช่วยให้ผู้วิเคราะห์เรียนรู้กฎเกณฑ์ต่างๆ ทางภาษาจากการศึกษาภาษาที่มีการใช้จริงในชุมชนภาษา Coulthard (2001) กล่าวว่าแท้จริงแล้วภาษาศาสตร์เกี่ยวข้องกับการศึกษาภาษาเพื่อจะบอกว่ามีการใช้ภาษาอย่างไร (descriptive) ไม่ใช่การศึกษาเพื่อที่จะกำหนดกฎเกณฑ์ทางภาษา (prescriptive) การศึกษาและสร้างความรู้ในลักษณะนี้ยังจะช่วยให้ผู้วิเคราะห์เรียนรู้การเป็นผู้สร้างความรู้ มิใช่เป็นเพียงผู้ที่คอยรับความรู้เท่านั้น

5. การวิเคราะห์สัมพันธ์สารช่วยให้ผู้สอนสามารถพัฒนาความรู้ทางภาษา และการศึกษาภาษาจากชุดข้อมูล (corpus) ซึ่งมาจากภาษาที่ใช้จริงในบริบทที่ชัดเจน ยังอาจช่วยให้ผู้สอนมีความรู้ นอกเหนือไปจากความรู้ที่สามารถศึกษาได้จากตำราทั่วไป

6. การวิเคราะห์สัมพันธ์สารจะช่วยให้ผู้สอนสามารถพัฒนาการสอนให้ดียิ่งขึ้น โดยเฉพาะการสอนอ่านและการสอนเขียน เพราะผู้สอนจะมีมุมมองใหม่เกี่ยวกับงานเขียน และจะเห็นเค้าโครงและส่วนประกอบของ text หรือส่วนย่อยต่างๆ ได้ชัดเจนขึ้น และที่สำคัญยิ่งก็คือจะเห็นความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ระหว่างส่วนต่างๆ ของสัมพันธ์สาร

หรือแถบ (label/tag) ให้กับข้อความที่ต้องการศึกษาอย่างครบถ้วน ผู้วิเคราะห์จึงจะสามารถใช้คอมพิวเตอร์วิเคราะห์รายละเอียดที่ต้องการได้ สำหรับรายละเอียดเรื่องนี้ท่านอาจศึกษาได้จากหนังสือเรื่อง Concordances in the Classroom (Tribble & Jones, 1990) แต่หากเป็นการวิเคราะห์ภาษาจาก corpus ที่ไม่ใหญ่มากเพื่อใช้งานเฉพาะเรื่องหรือประเด็น ก็ไม่จำเป็นต้องกำหนดแถบสำหรับรายละเอียด ตัวอย่างวัตถุประสงค์ที่สำคัญของการวิเคราะห์สัมพันธ์สารมีดังนี้

- ชนิดของงานเขียน (genre):**
  - บทความวิจัย
- สัมพันธ์สาร (discourse):**
  - ความนำ (introduction)
  - สรุปและอภิปรายผล (discussion and conclusion)
  - บทคัดย่อ (abstract)
- วัตถุประสงค์ (purpose): เพื่อศึกษา**
  - ขั้นตอนการเสนอส่วนย่อย (move) ของสัมพันธ์สาร
  - รูปประโยคที่ใช้ในแต่ละขั้นตอนของสัมพันธ์สาร
  - จำนวนย่อหน้า (paragraph)
  - จำนวนคำในแต่ละย่อหน้า
  - คำศัพท์หลักที่ใช้ในแต่ละขั้นตอนหรือส่วนย่อย
  - กาล (tense)
  - วาจก (voice)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนสำคัญของการเก็บรวบรวมข้อมูลมีดังนี้

1. **การกำหนดวัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์**
ขั้นตอนแรกของการวิเคราะห์สัมพันธ์สารคือการกำหนดวัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์เพราะวัตถุประสงค์เป็นสิ่งที่กำหนดขอบเขตของการวิเคราะห์ วิจัยชนิดของสัมพันธ์สาร ขั้นตอนการวิเคราะห์และรายละเอียดต่าง ๆ เช่น หากผู้วิเคราะห์ต้องการรายละเอียดของการวิเคราะห์มาก วิธีการและขั้นตอนการวิเคราะห์ย่อมจะมากตามไปด้วย เป็นต้นว่าหากต้องการวิเคราะห์ลึกถึงไปถึงหน่วยย่อยของภาษา เช่น ชนิดของคำหรือวลี ก็ต้องมีการกำหนดรหัส (code)

2. การเลือกชนิดภาษาและสัมพันธ์สาร

การเลือกชนิดของงานเขียน (genre) และสัมพันธ์สาร (discourse) ต้องเลือกให้ตรงกับวัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์ ซึ่งท่านได้กำหนดไว้ตั้งแต่ต้นแล้วว่าศึกษางานเขียนชนิดใด และจะศึกษาสัมพันธ์สารใด

3. การรวบรวมและเตรียมข้อมูล

ข้อมูลที่จะนำมาวิเคราะห์ในที่นี้ก็คือข้อความหรือสาร (text) ซึ่งควรเลือกจากแหล่งที่เชื่อถือได้ เช่น จากหนังสือ ตำรา วารสาร และรายงานประจำปี อย่างไรก็ตาม ข้อมูลที่ต้องการนำมาศึกษา

อาจมาจากแหล่งอื่นตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา เช่น หากผู้วิเคราะห์ต้องการศึกษาข้อความโฆษณาของโรงแรมชั้นหนึ่ง ข้อมูลที่จะนำมาศึกษาอาจมาจากเอกสารประชาสัมพันธ์ของโรงแรมโดยตรง หรืออาจเป็นข้อมูลของโรงแรมที่ลงโฆษณาในสื่อต่างๆ

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล หากเป็นไปได้ท่านควรเก็บจากข้อมูลที่อยู่ในรูปข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ (electronic text) ไม่ใช่ข้อความที่พิมพ์บนกระดาษ (printed text) เพราะเป็นข้อมูลที่พร้อมนำมาใช้ทันทีที่ไม่ต้องพิมพ์ข้อมูลนั้นอีก แหล่งที่อาจมีข้อมูลพร้อมนำมาใช้ได้มีหลายแหล่ง เช่น ฐานข้อมูลไฟล์ข้อมูล และเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เช่น หากท่านต้องการศึกษาบทความในวารสารต่างประเทศ ท่านควรสำรวจก่อนว่าวารสารฉบับนั้นเผยแพร่ทางอินเทอร์เน็ตด้วยหรือไม่

หลังจากที่ค้นหาข้อมูลที่ต้องการได้แล้ว ท่านควรทำสำเนาข้อมูลนั้น และจัดเก็บให้เป็นระบบจึงจะสะดวกต่อการนำมาใช้ โดยทั่วไปโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ใช้สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลจะรับข้อมูลที่มาจากไฟล์ข้อความ (text file) เช่น Abstr01.txt ไม่ใช่ไฟล์เอกสาร (document file) เช่น Abstr01.doc ดังนั้นเมื่อทำสำเนาข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ แล้ว ท่านอาจบันทึกข้อมูลที่ได้มาในรูปแบบไฟล์เอกสาร (*.doc) แล้วเก็บไว้เป็นต้นฉบับ แล้วจึงบันทึกไฟล์ดังกล่าวเป็น (Save As) ไฟล์ข้อความ (plain text) เพื่อนำไปใช้กับโปรแกรม Concordancer ซึ่งใช้สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

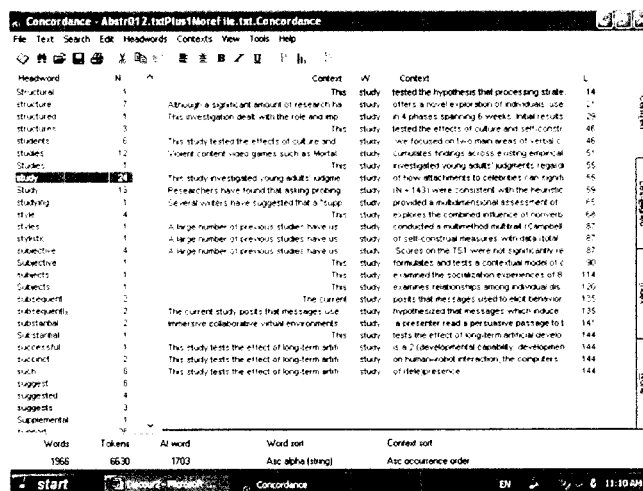
ก่อนที่จะนำข้อมูลที่บันทึกไว้มาวิเคราะห์ ท่านต้องพิจารณาก่อนว่าจะวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีใด ซึ่งมีสามวิธีคือการวิเคราะห์ด้วยคอมพิวเตอร์ วิเคราะห์ด้วยตนเอง หรือจะใช้วิธีแรกและวิธีที่สองร่วมกัน แต่ไม่ว่าจะวิเคราะห์ด้วยวิธีใดก็ตาม ท่านต้องออกแบบแบบฟอร์มที่จะใช้สำหรับบันทึกข้อมูลดิบที่ได้จากการวิเคราะห์ ลักษณะและรูปแบบของแบบฟอร์มจะเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์ ตัวอย่างเช่น ในกรณีของการวิเคราะห์บทคัดย่อ แบบฟอร์มที่จะใช้บันทึกข้อมูลเกี่ยวกับบทคัดย่ออาจเป็นดังนี้

บทคัดย่อที่	แบบที่ 1	แบบที่ 2	แบบที่ 3	แบบที่ 4	แบบที่ ...	แบบที่ ...
1			✓			
2	✓					
3	✓					
...						
...						
n		✓				
Total						

หมายเหตุ ท่านต้องกำหนดไว้ก่อนว่าบทคัดย่อแต่ละแบบเรียงลำดับเนื้อหาอย่างไร

1. วิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากที่เก็บรวบรวมข้อมูลที่ต้องการและได้บันทึกข้อมูลนั้นเป็นไฟล์ข้อความ (text file) แล้วต่อไปเป็นการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งผู้วิเคราะห์อาจวิเคราะห์ด้วยตนเอง หรือ ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่เรียกว่า Concordancing program หรือ Concordancer โดยทั่วไปโปรแกรมชนิดนี้จะนำคำที่ท่านต้องการมาแสดงที่กลางหน้าจอทั้งหมดที่คำนั้นปรากฏในชุดข้อมูลโดยจะเรียงลำดับตั้งแต่ครั้งแรกที่โปรแกรมตรวจพบไปจนถึงครั้งสุดท้าย และจะเรียงลำดับคำที่พบจากบรรทัดบนสุดของหน้าจอลงไปตามลำดับจนถึงบรรทัดสุดท้าย ดังตัวอย่างในรูปที่ 1

รูปที่ 1 : ตัวอย่าง Concordance ของคำว่า study

จากรูปนี้ จะเห็นได้ว่าข้อความทั้งด้านซ้ายและด้านขวาของคำที่ท่านต้องการค้นหา (key word) ในแต่ละบรรทัดจะให้รายละเอียดและบริบท (context) ที่ค่านั้นปรากฏ สำหรับวิธีที่สองซึ่งเป็นการวิเคราะห์ด้วยมือ นั้นผู้วิเคราะห์จะวิเคราะห์ข้อมูลด้วยตนเอง ทั้งนี้เพราะการวิเคราะห์บางประเด็นนั้น ผู้วิจัยต้องใช้ดุลยพินิจและต้องตัดสินใจด้วยตนเอง เพราะหากจะวิเคราะห์ด้วยคอมพิวเตอร์ ผู้วิเคราะห์จะต้องไปกำหนดรหัส (code) หรือ แท็ก (label/tag) ให้กับข้อความทั้งหมด จึงจะสามารถใช้คอมพิวเตอร์ช่วยวิเคราะห์สิ่งที่ต้องการได้ เป็นต้นว่า หากท่านต้องการทราบว่าประโยคใดบ้างที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่าง (subjects) ในบทคัดย่อ (abstract) ท่านต้องกำหนดแถบหรือรหัสให้กับทุกประโยคในแต่ละบทคัดย่อของชุดข้อมูล (corpus) ว่าประโยคใดให้ข้อมูลเรื่องใด รวมทั้งประโยคที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่าง และเมื่อต้องการทราบประโยคที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่างจากทุกบทคัดย่อ ก็สามารถสั่งให้คอมพิวเตอร์ค้นหาประโยคที่ต้องการและให้นำประโยคเหล่านั้นมาแสดงที่หน้าจอทั้งหมด จากตัวอย่างนี้ จะเห็นได้ว่าในบางครั้งนั้นการวิเคราะห์ด้วยมืออาจสะดวกกว่าการวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ อย่างไรก็ตาม การวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์มีประโยชน์มาก โดยเฉพาะกับการวิเคราะห์รายละเอียดต่าง ๆ ต่อไปนี้

- การนับว่าคำใดเกิดขึ้นกี่ครั้ง
- การเรียงลำดับคำตามตัวอักษร
- การแสดงคำพร้อมบริบท
- การเชื่อมโยงระหว่างคำที่แสดงบนหน้าจอกับ text เดิม

2. ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลโดยไม่ใช้คอมพิวเตอร์ทำได้ง่าย แต่ใช้เวลามาก ขั้นตอนการวิเคราะห์อาจเริ่มจากการพิมพ์ข้อมูลที่เกิดขึ้นในไฟล์ข้อมูล จากนั้นผู้วิเคราะห์อ่านและวิเคราะห์ภาษาตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ เช่นหากเป็นการวิเคราะห์สัมพันธสาร บทคัดย่อของบทความวิจัยสาขาแพทยศาสตร์ ผู้วิเคราะห์อาจวิเคราะห์ลำดับขั้นตอนการเสนอ

หน่วยย่อย (move) ของบทคัดย่อว่ามีขั้นตอนการเสนอเนื้อหาอย่างไร เช่น ขั้นตอนการบอกวัตถุประสงค์ของการวิจัย จากนั้นเป็นการให้ข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือการวิจัย ผลการวิจัย สรุปผลการวิจัย และ/หรือการเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้ การที่จะทราบขั้นตอนดังกล่าวนี้ ผู้วิเคราะห์จะต้องพิจารณาตั้งแต่ประโยคแรกไปจนจบสัมพันธสารว่าแต่ละประโยคให้ข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งใด

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์มีขั้นตอนที่สำคัญหลายขั้นตอน ดังนี้

1. นำชุดข้อมูล (corpus) ที่เก็บอยู่ในไฟล์ข้อความ (text file) มาเปิดในโปรแกรม Concordancer อย่างไรก็ตาม สิ่งที่ท่านควรทราบก็คือโปรแกรมชนิดนี้บางโปรแกรมรับไฟล์ขนาดใหญ่ได้ ในขณะที่บางโปรแกรมรับได้เฉพาะไฟล์ขนาดเล็กเท่านั้น นอกจากนี้ บางโปรแกรมนอกจากจะรับไฟล์ขนาดใหญ่ได้แล้วยังสามารถรับได้ครั้งละหลายไฟล์ ตัวอย่างเช่น โปรแกรม Concordance (Watts, 2004) ก็เป็นโปรแกรมหนึ่งที่สามารถรับไฟล์ขนาดใหญ่ได้ครั้งละหลายไฟล์

2. กำหนดคำสำคัญสิ่งที่ต้องการศึกษา (key word) จากนั้นให้ทำตามขั้นตอนการใช้โปรแกรม Concordancer แต่ละโปรแกรม ซึ่งแตกต่างกัน เช่น ถ้าใช้โปรแกรม Longman Mini-Concordancer ท่านต้องพิมพ์ key word ที่ต้องการ ในขณะที่โปรแกรม Concordance ของ Watts นั้น ท่านเพียงคลิกเมาส์ที่คำที่ต้องการ ซึ่งอยู่ด้านซ้ายสุดของหน้าจอโปรแกรมจะแสดงค่านั้นพร้อมด้วยบริบทดังตัวอย่างในรูปที่ 1

3. ผู้วิเคราะห์อาจศึกษาวิเคราะห์สิ่งที่ได้ข้อ 2 จากหน้าจอโดยตรง หรืออาจพิมพ์ออกทางเครื่องพิมพ์ (printer) เพื่อให้อ่านได้ง่ายขึ้น ตัวอย่างเช่น ท่านอาจศึกษาคำกริยาที่ตามหลัง was to ซึ่งใช้ในประโยคบอกวัตถุประสงค์ของการวิจัยว่ามีคำใดบ้าง หรือท่านอาจต้องการทราบว่าค่านามหน้า was to มีคำใดบ้าง ซึ่งหากเป็นการวิเคราะห์บทคัดย่อ (abstract) ท่านอาจพบว่ามีความต่อไปนี้เป็น purpose, aim, objective หรือ goal

4. หากท่านต้องการทราบความถี่ของคำใดคำหนึ่ง ท่านอาจต้องพิมพ์ค่านั้น เพื่อให้โปรแกรม

แจ้งว่ามีค่านั้นปรากฏกี่ครั้ง ในขณะที่บางโปรแกรม อาจเรียงลำดับทุกค่าที่มีในชุดข้อมูล พร้อมกับความถี่ (frequency) ไว้ให้แล้ว นอกจากนี้ หากท่านต้องการ ศึกษาสรุปประโยคที่ใช้ในแต่ละส่วนย่อย (move) ท่านต้องพิมพ์หรือคลิกที่คำสำคัญที่ใช้ในประโยคที่ ทำหน้าที่นั้น เช่น หากต้องการทราบสรุปประโยคที่บอก วัตถุประสงค์ของการวิจัย ท่านอาจป้อนค่านาม ต่อไปนี้ คือ purpose, aim, objective, goal, study, research หรือ อาจป้อนคำกริยา เช่น investigate(d), examine(d), explore(d), determine(d), compare(d), test(ed) และ address(ed)

3. สถิติการวิจัย

เมื่อได้ข้อมูลมาเรียบร้อยแล้ว ท่านต้องนำ ข้อมูลดิบที่ได้ มาผ่านกระบวนการทางสถิติ ซึ่งอาจ ไม่จำเป็นต้องใช้สถิติระดับสูงเสมอไปสำหรับการวิจัย หรือการวิเคราะห์ภาษา สถิติที่มักใช้กันอยู่เสมอในการ วิเคราะห์ภาษาได้แก่ค่าความถี่ (frequency) เช่น จำนวนคำ จำนวนประโยค และ จำนวนย่อหน้า นอกจากนี้ อาจมีการใช้ค่าร้อยละหรือเปอร์เซ็นต์ ค่าเฉลี่ย (mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ซึ่งล้วนเป็นสถิติเชิงพรรณนาหรือ สถิติพรรณนา (descriptive statistics) ที่ท่านคุ้นเคย เท่านั้น อย่างไรก็ตาม หากท่านต้องการเปรียบเทียบ ระหว่างกลุ่ม ท่านจำเป็นต้องใช้ t-test หรือ F-test ซึ่งเป็นสถิติเชิงอนุมาน หรือ สถิติอ้างอิง (inferential statistics)

4. การสรุปและการเสนอผลการวิจัย

หลังจากที่ท่านวิเคราะห์ข้อมูล หรือสาร (text) บันทึกลงข้อมูลดิบ (data) ที่ได้จากการวิเคราะห์ใน แบบฟอร์มที่ท่านสร้างขึ้น และได้นำข้อมูลดิบไป ผ่านกระบวนการทางสถิติแล้ว ท่านต้องเสนอผล การวิเคราะห์แต่ละประเด็นที่ท่านศึกษา หลักสำคัญ ในการเสนอผลการวิเคราะห์ได้แก่การเสนอผลตาม ข้อมูลที่มีและเสนอตามกรอบของวัตถุประสงค์ การวิจัยที่ท่านกำหนดไว้ตั้งแต่ต้น จากนั้นจึงเขียนออกมาเป็นผลการวิเคราะห์ หรือผลการศึกษาซึ่งเป็นข้อมูลที่ ผ่านกระบวนการพิจารณาและพร้อมนำไปใช้

(information) ซึ่งควรนำเสนอทั้งในรูปตาราง พร้อมด้วยคำบรรยายตาราง เช่นเดียวกับการเสนอ ผลการวิจัยทั่วไป

เครื่องมือการวิเคราะห์

เครื่องมือที่จะใช้ในการวิเคราะห์สัมพันธสาร มีทั้งแบบฟอร์มสำหรับบันทึกข้อมูลดิบ และโปรแกรม คอมพิวเตอร์ ซึ่งอาจแบ่งออกเป็นสองกลุ่มคือ โปรแกรมสำหรับอำนวยความสะดวกหรือเตรียม ข้อมูลและโปรแกรมสำหรับการวิเคราะห์ภาษา

เครื่องมือชนิดแรกเป็นโปรแกรมอำนวยความสะดวก เช่น โปรแกรม Microsoft Word ซึ่งใช้สำหรับ พิมพ์ข้อความ (text) และสำหรับนับจำนวนคำ (word count) และโปรแกรม Microsoft Excel ซึ่งใช้ สำหรับเตรียมข้อมูลเพื่อการคำนวณค่าสถิติต่าง ๆ นับตั้งแต่ค่าที่ได้จากสถิติพรรณนาไปจนถึงค่าสถิติ อ้างอิงในโปรแกรม SPSS เช่น ค่าเฉลี่ย (mean) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ค่า t-test และ ค่า F-test

เครื่องมือชนิดที่สองเป็นโปรแกรมสำหรับการ วิเคราะห์ภาษาโดยตรง คือโปรแกรม Concordancer ดังที่ได้กล่าวถึงมาบ้างแล้ว แต่โปรแกรมชนิดนี้มี จำนวนมาก วิธีใช้และการเสนอผลก็แตกต่างกัน ไปตามแต่ละโปรแกรม ดังนั้น ก่อนนำโปรแกรมใด มาใช้ท่านควรพิจารณาให้รอบคอบ สำหรับเหตุผล สำคัญที่ผู้เขียนนำโปรแกรม Concordance (Watts,2004) มาเป็นตัวอย่างก็เพราะเป็นโปรแกรม ที่ใช้ได้ผลดีโปรแกรมหนึ่ง และเป็นโปรแกรมที่ท่าน สามารถ download จากอินเทอร์เน็ตได้ โดยไม่ต้อง เสียค่าใช้จ่าย เพียงแต่จะใช้ได้เพียง 30 วันเท่านั้น

เครื่องมือชนิดที่สองอีกชนิดหนึ่งได้แก่แบบ ฟอร์มต่าง ๆ ที่ท่านออกแบบขึ้นเพื่อใช้บันทึกข้อมูล (datasheet) หลักสำคัญในการออกแบบแบบฟอร์ม ก็คือต้องออกแบบให้ตรงกับลักษณะข้อมูลที่จะบันทึก และให้สะดวกต่อการอ่านข้อมูล นอกจากนี้ ท่านควร พิจารณาการเสนอตัวแปรต้นและตัวแปรตามด้วย เช่น ตัวแปรต้นอาจใช้แกน X ส่วนตัวแปรตามอาจ ใช้แกน Y

การนำผลการวิเคราะห์มาใช้

ได้กล่าวไปบ้างแล้วว่า การวิเคราะห์สัมพันธสาร จะช่วยให้ท่านพัฒนาความรู้ทางภาษาให้เพิ่มขึ้น จากเดิม อย่างไรก็ตาม หลังการวิเคราะห์แล้วท่าน ควรนำความรู้ที่นำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียน และเพื่อนร่วมงานด้วย การนำผลการวิเคราะห์ภาษา มาใช้ทำได้หลายวิธีดังนี้

1. นำมาสร้างแบบฝึกหัด

ความรู้ที่ได้จากการศึกษาและวิเคราะห์ สัมพันธสารอาจนำมาสร้างแบบฝึกหัด ทั้งแบบ ฝึกหัดที่เกี่ยวกับข้อความระดับสัมพันธสาร ส่วนย่อย ของสัมพันธสาร โครงสร้างประโยค และศัพท์ที่ใช้ใน แต่ละส่วนของสัมพันธสาร เช่น เมื่อท่านวิเคราะห์ สัมพันธสารความนำ (introduction) ท่านอาจให้ ผู้เรียนเรียงลำดับส่วนย่อยของความนำ ในลักษณะ เดียวกับแบบฝึกหัดที่เรียกว่า jumbled sentences เพียงแต่แบบฝึกหัดในระดับสัมพันธสารจะไม่ใช้การ เรียงประโยค แต่เป็น jumbled moves อย่างไรก็ตาม หากจะเจาะลึกลงไปถึงส่วนย่อย (move) ก็อาจเป็น jumbled sentences ได้เช่นกัน และแบบฝึกหัด ในระดับที่เล็กลงไปอีกอาจให้ผู้เรียนเติมคำ หรือ วลี เช่น อาจให้ผู้เรียนเติมคำกริยาที่ใช้ในประโยคเสนอ ผลการวิจัยที่ผ่านมาและในประโยคบอกวัตถุประสงค์ ของการวิจัย หรือ อาจให้ผู้เรียนแก้ไขประโยคที่ผิด ไวยากรณ์ แต่ให้ระลึกลูกอยู่เสมอว่าส่วนเล็กๆ เหล่านี้ จะต้องประกอบกันเป็นสัมพันธสารไม่ใช่เป็น แบบ ฝึกหัดที่สอนเฉพาะประเด็นเดียว ๆ เท่านั้น

2. นำมาสร้างเอกสารเสริมบทเรียน

ผลที่ได้จากการวิเคราะห์สัมพันธสาร อาจนำ มาสร้างสื่อการสอน (teaching materials) ที่ผู้สอน ใช้ในการสอน หรือสื่อการเรียนรู้ (learning materials) ที่ผู้เรียนใช้เรียนด้วยตนเอง แต่สิ่งสำคัญที่ควรพิจารณา ในเรื่องนี้ก็คือโดยปกติแล้วเหตุผลสำคัญที่ผู้สอน สร้างเอกสารเสริม (supplement) ก็เพราะบทเรียนหลัก อาจมีเนื้อหาไม่เพียงพอ หรือบทเรียนยากหรือง่าย เกินไป ดังนั้น ท่านควรพิจารณาด้วยว่าท่านจะ สร้างเอกสารเสริมด้วยเหตุผลใด และควรนำความรู้

เกี่ยวกับสัมพันธสารมาประกอบการพิจารณาด้วยจึงจะ สามารถออกแบบและสร้างเอกสารเสริมได้ดียิ่งขึ้น

3. นำมาสร้างบทเรียนหรือแบบเรียน

ความรู้ที่ได้จากการศึกษาและวิเคราะห์ สัมพันธสารอาจนำมาสร้างบทเรียนหรือแบบเรียน ผู้เขียนเองก็มีประสบการณ์ในการสร้างบทเรียน ในลักษณะนี้ด้วยเช่นกัน ทั้งนี้เพราะผู้เขียนต้องการ จะสอนการเขียนบทความวิจัยทางการแพทย์และ สาขาที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นจึงต้องทำการวิเคราะห์ส่วน ประกอบสำคัญของบทความวิจัยในวารสารต่าง ๆ ซึ่งก็คือการวิเคราะห์สัมพันธสารในบทความวิจัยนั่นเอง จากนั้นจึงวิเคราะห์สัมพันธสารแต่ละสัมพันธสาร โดยวิเคราะห์หน้าที่ด้านการสื่อความหมาย (communicative function) ของสัมพันธสารและวิเคราะห์ส่วน ย่อยของสัมพันธสาร ไปจนถึงการศึกษาวิเคราะห์ รูปประโยคและศัพท์ที่ใช้ในแต่ละส่วนย่อย อย่างไรก็ตาม ผู้เขียนต้องศึกษาการเขียนรายงานการวิจัย ประกอบไปด้วย จึงสามารถเขียนแบบเรียนเรื่อง การอ่านและการเขียนบทความวิจัยได้สำเร็จและ ได้ใช้จริงในการสอน

การเผยแพร่ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

ผลการวิเคราะห์สัมพันธสารมีประโยชน์อย่างยิ่ง ดังนั้น นอกจากการนำความรู้ที่ได้มาใช้เกี่ยวกับ บทเรียนแล้ว ท่านควรนำผลการวิจัยมาเผยแพร่สู่ สังคมวิชาการ การเผยแพร่อาจทำได้หลายรูปแบบ เช่น อาจจัดประชุมเพื่อเสนอผลการวิจัย (forum) เพื่อ ที่จะรับฟังความคิดเห็นจากเพื่อนร่วมงานและเพื่อน ร่วมวิชาชีพ การจัดประชุมลักษณะนี้อาจจัดภายใน หน่วยงานหรืออาจเปิดกว้างสำหรับผู้สนใจอื่นๆ ข้อมูลป้อนกลับและความคิดเห็นที่ได้รับจากการประชุม จะช่วยให้ผู้วิเคราะห์สามารถปรับปรุงข้อบกพร่อง ต่างๆ โดยเฉพาะวิธีการนำเสนอและการอภิปราย ผลการวิเคราะห์วิจัย

นอกจากนี้ท่านอาจเผยแพร่งานวิเคราะห์ของท่าน ด้วยการเขียนบทความวิจัย ซึ่งอาจเป็นบทความวิจัย สำหรับวารสารที่เสนอทางอินเทอร์เน็ตหรือวารสาร ในรูปแบบปกติที่เราคุ้นเคย

สรุป

งานเขียนหรือข้อความต่อเนื่อง (text) มีหลากหลายชนิด (genre/text type) เช่น บทความวิชาการ จดหมายเชิญประชุมผู้ถือหุ้น บทสรุปสำหรับผู้บริหาร (executive summary) ข่าว และโฆษณา งานเขียนหรือข้อความต่อเนื่องแต่ละชนิดมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนว่าต้องการให้ผู้อ่านทราบสิ่งใดหรือมีการตอบสนองอย่างไร เช่น บทความวิจัยก็ต้องให้รายละเอียดที่สำคัญเกี่ยวกับการวิจัย โดยเฉพาะการให้รายละเอียดเกี่ยวกับความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วิธีวิจัย ผลการวิจัย และสรุปและอภิปรายผล สำหรับงานเขียนที่เป็นบทสรุปสำหรับผู้บริหาร ก็ต้องช่วยให้ผู้บริหารเข้าใจสาระสำคัญของเรื่องที่ต้องพิจารณาและตัดสินใจได้อย่างรวดเร็ว เช่น ต้องทราบว่าต้องพิจารณาเรื่องใด ประเด็นที่ต้องพิจารณาคืออะไร และจะต้องตัดสินใจอย่างไร เช่น จะอนุมัติหรือไม่อนุมัติโครงการ หรือจะให้ชะลอโครงการ และในกรณีของงานเขียนที่เป็นข้อความโฆษณาก็จะมุ่งให้ข้อมูลสำคัญหรือจุดขายของสินค้าหรือบริการที่เสนอนอกจากนี้ ข้อความโฆษณายังต้องการให้ผู้อ่านสนใจสินค้าหรือบริการ และที่สำคัญที่สุดก็คือต้องการให้ผู้อ่านซื้อสินค้าหรือบริการนั้น

ในการสอนภาษา ผู้สอนควรมีความรู้เกี่ยวกับสัมพันธสาร และสามารถวิเคราะห์สัมพันธสาร เพราะความรู้ในหลายเรื่องหลายประเด็นจะได้มาจาก การวิเคราะห์วิจัยเท่านั้น นอกจากนี้การวิเคราะห์สัมพันธสารจะช่วยให้ผู้สอนมีความรู้เพิ่มขึ้นโดยเฉพาะอย่างยิ่งจะทราบลักษณะโดยรวมของสัมพันธสาร หน่วยงาน และรายละเอียดภายในแต่ละหน่วยงานของแต่ละสัมพันธสาร เช่น รูปประโยคสำคัญ ศัพท์ กาล รวมไปถึงคำปรากฏร่วม (collocation) ซึ่งมักใช้ร่วมกันในแต่ละหน่วยงาน ผลที่ได้จากการวิเคราะห์สัมพันธสาร อาจนำมาสร้างแบบฝึกหัด หรือบทเรียน ใดๆก็ตาม บทความเรื่องนี้เป็นเพียงความรู้เบื้องต้นเท่านั้น ท่านควรศึกษาเพิ่มเติมจากหนังสือเกี่ยวกับการวิเคราะห์สัมพันธสาร และงานวิจัยเกี่ยวกับสัมพันธสาร

เอกสารอ้างอิง

- ราชบัณฑิตยสถาน. 2546. **ศัพท์ภาษาศาสตร์ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน**, กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน
- Coulthard, Malcolm. 2001. On Analysing and Evaluating Written Text. In Malcolm Coulthard (Ed.), **Advances in Written Text Analysis**, London: Routledge.
- Crystal, David. 2005. **The Cambridge Encyclopedia of the English Language** (2nd ed.), Cambridge: Cambridge University Press.
- Peters, Pam. 2004. **The Cambridge Guide to English Usage**, Cambridge: Cambridge University Press.
- Richards, Jack C, John Platt and Heidi Platt. 1992. **Longman Dictionary of Language Teaching and Applied Linguistics** (2nd ed.), Essex, England: Longman.
- Swales, John. 1990. **Genre Analysis: English in Academic and Research Settings**, Cambridge: Cambridge University Press.
- Tribble, Chris and Glyn Jones. 1990. **Concordances in the Classroom: A Resource Book for Teachers**. Essex, England: Longman.
- Watts, J.R.C. 2004. **Concordance**, <http://www.concordance.uk/> (March, 2006).

